

ZATWIERDZAM

Sekretarz Stanu Ryszard Bartosik

Warszawa, dn. 06.07.2022 r.

**Protokół z XVI posiedzenia Komitetu Monitorującego Program Rozwoju Obszarów
Wiejskich na lata 2014-2020 w dniu 28 kwietnia 2022 r.**

28 kwietnia 2022 r. odbyło się XVI posiedzenie Komitetu Monitorującego Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (KM PROW 2014-2020), któremu przewodniczył Pan Ryszard Bartosik, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW), Przewodniczący Komitetu.

I. Przyjęcie porządku obrad

Pan Minister Ryszard Bartosik rozpoczął obrady XVI posiedzenia Komitetu Monitorującego PROW 2014-2020 witając członków Komitetu oraz informując, że obrady Komitetu prowadzone będą w formie wideokonferencji z wykorzystaniem aplikacji Microsoft Teams oraz, że spotkanie będzie nagrywane, w celu wiernego odzwierciedlenia dyskusji i przygotowania protokołu ze spotkania. Poinformował również, że administratorem danych osobowych jest Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, z siedzibą Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w Warszawie, ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa.

Przed przyjęciem porządku obrad potwierdzono kworum niezbędne do procedowania przez KM PROW 2014-2020.

Pan Minister Ryszard Bartosik poinformował, iż podczas posiedzenia KM PROW 2014-2020 prezentowane będzie dziesięć projektów uchwał dot. zmian w działaniach „Inwestycje w środki trwałe”, „Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzenie odpowiednich środków zapobiegawczych”, „Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów”, „Działania rolno-środowiskowo-klimatyczne”, „Rolnictwo ekologiczne” oraz w sprawie zmian planu finansowego. Przedstawione zostaną także informacje nt. aktualnego stanu wdrażania Programu oraz nt. aktualnego stanu prac nad Planem Strategicznym dla WPR na lata 2023-2027. Przed głosowaniem punktu dot. Porządku obrad przewodniczący zaproponował zmianę kolejności rozpatrywania jednej z uchwał. Na wniosek Pana Romana Izdebskiego, przedstawiciela Polskiej Izby Technologii i Wyrobów Naturalnych oraz Pana Roberta Nowaka, członka zarządu Krajowej Rady Izb Rolniczych, porządek obrad pozostał zgodny z pierwotnie przedstawionym.

Następnie porządek obrad został przyjęty jednogłośnie przez członków KM PROW 2014-2020.

II. Podjęcie uchwał w sprawie zmiany Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014- 2020.

1. **Uchwała nr 218** w sprawie zmian w działaniu „Inwestycje w środki trwałe”, w poddziałaniu „Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych”, w typie operacji „Modernizacja gospodarstw rolnych” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Pani Joanna Gierulska, Dyrektor Departamentu Wspólnej Polityki Rolnej, przedstawiła informacje na temat planowych zmian tj. rozszerzenia katalogu obszarów wsparcia. Zmiana ma dążyć do osiągnięcia celu szczegółowego *5C Ułatwianie dostaw i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii, produktów ubocznych, odpadów i pozostałości oraz innych surowców nieżywnościowych dla celów biogospodarki*. Cel będzie realizowany w typie operacji „Modernizacja gospodarstw rolnych” w ramach obszaru f „Zielona energia w gospodarstwie rolnym”. Działanie przewiduje inwestycje na instalacje wytwarzające energię z promieniowania słonecznego wraz z magazynami energii i inteligentnymi systemami zarządzania energią z możliwością zainstalowania pomp ciepła.

Planowane do wdrożenia w ramach PROW 2014-2020 operacje polegające na budowie instalacji odnawialnych źródeł energii wpisują się w założenia Polityki Energetycznej Polski do 2040 roku oraz pakietu „Fit for 55”.

Uwagi do projektu zgłosiło Ministerstwo Finansów oraz Krajowa Rada Izb Rolniczych.

Uwaga Ministerstwa Finansów do treści uchwały nr 218 dotyczyła konieczności dokonania wewnętrznego przeglądu akredytacyjnego w Agencji w celu potwierdzenia zgodności procedur dla ww. obszarów wsparcia z kryteriami akredytacji. Departament WPR wskazał, że MF w piśmie z 20.07.2021 r. wyraził zgodę na takie podejście i przychylił się do propozycji Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, by przyjąć tryb uproszczony weryfikacji kryteriów akredytacyjnych, który będzie polegał na potwierdzeniu spełnienia kryteriów akredytacji w drodze badania przeprowadzonego przez służby audytu wewnętrznego ARiMR.

Uwagi Krajowej Rady Izb Rolniczych wpłynęły 25 kwietnia 2022 r. Pierwsza z nich dotyczyła rozszerzenia zakresu inwestycji o modernizację istniejących instalacji OZE i/lub wybudowanie magazynów energii. Pani J. Gierulska podkreśliła, iż zakup magazynu energii może być dofinansowany, jeśli jest integralną częścią nowo zakupionej instalacji do produkcji energii. Tym samym odrzuciła daną uwagę. Kolejna uwaga dotyczyła rozszerzenia zakresu inwestycji o małe elektrownie wodne i małe elektrownie wiatrowe, która została odrzucona ze względu na krótki okres przejściowy, w którym inwestycje mają być finansowane. Ostatnia uwaga dotyczyła dopłaty do wymiany pokrycia azbestowego, która również nie została uwzględniona. Ma to związek z istniejącymi krajowymi działaniami dofinansowującymi wymianę pokrycia azbestowego.

Pan Robert Nowak, członek zarządu Krajowej Rady Izb Rolniczych pochwalił wprowadzane poprawki, doprecyzował uwagi przesłane przez KRIR i podkreślił, iż uwagi miały na celu zwiększenie efektywności tego projektu. Pan Nowak położył również nacisk na dywersyfikację odnawialnych źródeł energii w ramach gospodarstwa poprzez włączenie energii wiatrowej do zmian.

Następnie głos zabrał pan Wojciech Styburski, członek Polskiej Izby Technologii i Wyrobów Naturalnych, który poprosił o doprecyzowanie informacji dotyczącej konieczności zwiększenia wielkości ekonomicznej gospodarstw będących już beneficjentami działania.

W odpowiedzi pani Joanna Gierulska podkreśliła, że obszar omawiany w zmianie nie będzie związany z zwiększeniem wielkości ekonomicznej. W kwestii energii wiatrowej pani Dyrektor Joanna Gierulska poinformowała, że nie będą wprowadzane zmiany bez uprzedniej analizy tematu.

Pan Adam Nowak, przedstawiciel organizacji na rzecz ochrony środowiska, poparł uwagę na temat magazynowania energii odnawialnej w gospodarstwach, które już produkują taką energię.

Następnie pan Roman Izdebski, przedstawiciel Polskiej Izby Technologii i Wyrobów Naturalnych, zadał pytanie dotyczące wsparcia dla pomp ciepła jako elementu hybrydowego.

Pani Joanna Gierulska podziękowała za pozytywną ocenę zmian zawartych w uchwale oraz podkreśliła, że proponowane zmiany, w tym wsparcie dla pomp ciepła, powinno wywoływać efekt środowiskowy, a zachodzi to jedynie, gdy stanowi ona integralną część instalacji produkującej energię z promieniowania słonecznego.

Na koniec pan Krzysztof Kwatera, przedstawiciel organizacji na rzecz rozwoju wsi, podkreślił, iż energia wiatrowa powinna również stanowić ważną część zielonej energii w gospodarstwach rolnych oraz zauważył, że jeśli mają to być proekologiczne działania, to w grupie beneficjentów nie powinny być gospodarstwa specjalizujące się w produkcji mięsnej.

W odpowiedzi pan minister Ryszard Bartosik zwrócił uwagę, że temat energii wiatrowej w kontekście inwestycji w ramach obszaru f „Zielona energia w gospodarstwie rolnym” wymaga dokładnej analizy.

Uchwała została poddana pod głosowanie i została jednogłośnie przyjęta.

2. **Uchwała nr 219** w sprawie zmian w działaniu M04 Inwestycje w środki trwałe w poddziałaniu „Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych”, w typie operacji „Modernizacja gospodarstw rolnych” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Pani Joanna Gierulska, Dyrektor Departamentu Wspólnej Polityki Rolnej, przedstawiła informacje na temat planowych zmian tj. zwiększenia kwoty wsparcia w ramach M04 Inwestycje w środki trwałe w poddziałaniu 4.1 „Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych”. Zmiana dotyczyła maksymalnej wysokości pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi i na jedno gospodarstwo rolne w tym na realizację projektów zbiorowych. Do tej pory pomoc ta nie mogła przekroczyć 900 000 zł – w przypadku

operacji realizowanej w ramach obszaru a, 500 000 zł – w przypadku operacji realizowanej w ramach obszarów b-d oraz 200 000 zł przy inwestycjach niezwiązanych bezpośrednio z budową, modernizacją budynków inwentarskich lub adaptacją innych istniejących w gospodarstwie budynków na budynki inwentarskie, lub budową lub modernizacją magazynów paszowych w gospodarstwach, w których prowadzona jest produkcja zwierzęca. Po zmianie kwoty te wynosiły by odpowiednio 1 000 000 zł, 600 000 zł i 250 000 zł. Zmiany te związane są z inflacją, wzrostem cen materiałów budowlanych. Pan Roman Izdebski wyraził obawę co do przyszłej wysokości stawek w związku z rosnącą inflacją.

Uchwała została poddana pod głosowanie i przy jednym głosie wstrzymującym się została przyjęta.

3. **Uchwała nr 220** w sprawie zmian w działaniu M04 Inwestycje w środki trwałe w poddziałaniu 4.1 „Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych” w typie operacji „Inwestycje mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Zmiana, przedstawiona przez panią Dyrektor Joannę Gierulską, polega na wprowadzeniu standardowych stawek jednostkowych jako formy pomocy za wykonanie płyt lub zbiorników do przechowywania nawozów naturalnych. Przyjęcie tej formy pomocy ma usprawnić proces przyznawania pomocy i rozliczania operacji. Kolejna zmiana polega na podniesieniu kwoty pomocy ze 100 tys. zł na 150 tys. zł. Ponadto, zmiana polega na wskazaniu wysokości standardowych stawek jednostkowych za wykonanie płyt lub zbiorników do przechowywania nawozów naturalnych, w celu uproszczenia procesu rozpatrywania wniosków o przyznanie pomocy, a tym samym przyspieszenie przyznawania pomocy.

Uchwałę poddano pod głosowanie i przy jednym głosie wstrzymującym się została przyjęta.

4. **Uchwała nr 221** w sprawie w sprawie zmian w działaniu M04 Inwestycje w środki trwałe w poddziałaniu 4.3 „Wsparcie na inwestycje związane z rozwojem, modernizacją i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa” w typie operacji „Zarządzanie zasobami wodnymi” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Przedstawiciel Departamentu Nieruchomości i Infrastruktury, Pani Joanna Gumula, naczelnik Wydziału Gospodarki Wodnej przedstawiła informacje na temat proponowanych zmian, które mają umożliwić gminom budowę lub przebudowę zbiorników retencyjnych. Celem wprowadzanych zmian jest zachowanie wody opadowej w miejscu, gdzie ona spadła. Zgodnie z zaproponowanymi w projekcie uchwały zmianami do poddziałania 4.3, w przypadku gmin maksymalna kwota udzielonej pomocy nie mogłaby przekroczyć 350 tys. zł.

Jako pierwsza głos zabrała pani Dorota Metera, przedstawiciel organizacji na rzecz rozwoju wsi, która zapytała, czy będzie wprowadzony mechanizm, który będzie chronił przed nadmiernym i

nieprzemyślanym używaniem betonu w zagospodarowania terenów powiązanych ze zbiornikami retencyjnymi (tak zwaną „betonozą”).

Odpowiedzi udzieliła pani Joanna Gumula, która podkreśliła, że w proponowanej zmianie zakłada się, iż zbiorniki będą kopane, bez możliwości betonowania.

Pan Robert Nowak zwrócił uwagę, że kwota przeznaczona na pomoc dla gmin jest za niska i nie zachęci gmin do inwestycji.

Pan Stanisław Bodys, przedstawiciel samorządu gminnego, poparł głos Pana Nowaka w kwestii kwot pomocy. Pan S. Bodys zwrócił się również do pani D. Metery z zapewnieniem, że samorzady gminne dbają o niedopuszczenie do zabetonowania terenów zielonych.

Postulat pana Nowaka został poparty również przez pana Ryszarda Czaickiego, członka zarządu Krajowej Rady Izb Rolniczych, który również zwrócił uwagę na ciągle wzrastające koszty budowy.

Pan Minister Ryszard Bartosik, po wysłuchaniu uwag i konsultacji wyraził zaproponował podniesienie kwoty do 500 000 zł.

Pan Wiesław Dębek, przedstawiciel Instytutu Technologiczno-Przyrodniczego, wyraził aprobatę dla podniesionej kwoty pomocy oraz zadał pytanie dotyczące regulacji celu użytkowania zbiorników retencyjnych.

Pani Joanna Gumula powiedziała, że w obecnym projekcie uchwały nie ma zapisu dotyczącego przeznaczenia danych zbiorników.

Na koniec pani Dorota Metera zauważyła, że użytkowanie danych zbiorników nie musi ograniczać się do jednego celu i można z pewnością powiązać wykorzystanie do retencji z rekreacją, w tym np. wędkarstwem.

Uchwałę z naniesionymi poprawkami poddano pod głosowanie i przyjęto jednogłośnie.

5. **Uchwała nr 222** w sprawie zmian w działaniu M05 „Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzenie odpowiednich środków zapobiegawczych” w poddziałaniu 5.1 „Wsparcie inwestycji w środki zapobiegawcze, których celem jest ograniczenie skutków prawdopodobnych klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof” w typie operacji „Inwestycje zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Zmiana polegająca na aktualizacji wysokości standardowych stawek jednostkowych, w przypadku standardowych stawek jednostkowych za wykonanie ogrodzenia w oparciu o aktualne ceny rynkowe

została zaprezentowana przez panią Dyrektora Joannę Gierulską. Wysokość stawek jednostkowych miałyby zostać zaktualizowane do poziomu drugiego kwartału 2022 r.

Pan Roman Izdebski zwrócił uwagę, iż w projekcie zamiennie użyto słowa chów i hodowla. Według pana Izdebskiego jest to niepokojące, gdy niewłaściwie używa się terminu hodowla w dyskusjach publicznych, szczególnie przez osoby, które ukończyły uczelnie rolnicze lub uważają się za specjalistów w dziedzinie rolnictwa. Pan Izdebski prosi o poprawę błędu. Uwaga została przyjęta.

Uchwałę poddano pod głosowanie i przyjęto jednogłośnie.

6. **Uchwała nr 223** w sprawie zmian w działaniu M8 „Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów”, w poddziałaniu (8.1) „Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Zmiana w tym zakresie została przedstawiona przez panią Magdalenę Nowicką, Zastępcę Dyrektora Departamentu Płatności Bezpośrednich i dotyczyła podniesienia stawki premii zalesieniowej wypłacanej na pokrycie utraconych dochodów z działalności rolniczej z 1 215 zł/ha/rok do 1 438 zł/ha/rok. Ma to na celu wyrównanie stawki premii dla beneficjentów PROW 2014-2020 z przyszłymi beneficjentami PS WPR 2023-2027, dla których to stawka ta będzie wynosiła 1 438 zł/ha/rok.

W dyskusji wziął udział pan Roman Izdebski, przedstawiciel Polskiej Izby Technologii i Wyrobów Naturalnych, wskazując na brak logiki w podziale unijnego budżetu rolnego.

Uchwałę przyjęto w głosowaniu przy jednym głosie wstrzymującym się.

7. **Uchwała nr 224** w sprawie zmian w działaniu M10 „Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne”, w poddziałaniu (10.1) „Płatności w ramach zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych” oraz w poddziałaniu (10.2) „Wsparcie ochrony i zrównoważonego użytkowania oraz rozwoju zasobów genetycznych w rolnictwie” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Pani Magdalena Nowicka przedstawiła zmiany zawarte w uchwale tj. umożliwienie stosowania wapnowania w ramach Pakietu 1. Rolnictwo zrównoważone oraz Pakietu 2. Ochrona gleb i wód Wariant 2.1. Międzyplony; podwyższenie stawek płatności dla poszczególnych pakietów/wariantów; dostosowanie zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych do ram prawnych nowego okresu programowania.

Uchwała została poddana pod głosowanie i przy jednym głosie wstrzymującym się została przyjęta.

8. **Uchwała nr 225** w sprawie zmiany we wszystkich poddziałaniach i typach operacji w działaniu M11 „Rolnictwo ekologiczne” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Zmiany, przedstawione przez panią Magdalenę Nowicką, dotyczyły wprowadzenia nowego pakietu oraz podwyższenia stawek płatności w ramach poszczególnych pakietów działania, analogicznie jak w ramach ekoschematu – Rolnictwo ekologiczne w ramach PS WPR; wprowadzenia mechanizmu degresywności płatności ekologicznych; dostosowania elementów bazowych (baseline) do obowiązujących przepisów, w związku z obowiązywaniem od 2023 r. warunkowości zamiast zasady wzajemnej zgodności oraz wymogów w ramach zazielenienia.

Pani Joanna Gierulska zwróciła uwagę, iż na początku spotkania pani Dorota Metera wniosła uwagi do uchwały nr 225 i dlatego to ona jako pierwsza otrzyma prawo głosu.

Pani Dorota Metera pozytywnie wyraziła się o uchwale, oceniając ją jako rozsądną. Pani D. Metera postanowiła również podjąć kwestię innych aspektów, które w przyszłości mogłyby stanowić część uchwał, jak na przykład powrót do minimalnej obsady zwierząt na poziomie 0,3 DJP/ha oraz zgodność zapisu rozporządzenia w sprawie działania „Rolnictwa ekologicznego” z dobrą praktyką rolniczą, w tym obowiązek utrzymania sadów oraz plantacji krzewów jagodowych przez 15-20 lat ze względu na zobowiązania wynikające z płatności.

Pani Agnieszka Kucharska, naczelnik Wydziału Płatności Ekologicznych i Dobrostanu Zwierząt, zauważyła, że minimalny poziom obsady zwierząt został w 2019 roku podniesiona do 0,5 DJP/ha aby jeszcze bardziej powiązać dopłaty ekologiczne z produkcją. Miało to również związek z zaistniałymi nadużyciami. Pani A. Kucharska podkreśliła, iż poziom obsady będzie monitorowany i decyzje dotyczące zmniejszenia tej liczby będą podejmowane w późniejszym czasie. W przypadku długości utrzymania sadów, pani A. Kucharska również zwróciła uwagę na konieczność zniwelowania nadużyć w zakresie przyznawania płatności. Pani Kucharska potwierdziła, iż w ramach zaplanowanych ekoschematu płatności ekologiczne nie planuje się kontynuacji obowiązku utrzymania sadów po wypełnieniu zobowiązania wynikającego z przyznanej płatności.

Dorota Metera dodała, że „pomniki” wskazanych przepisów w postaci rachitycznych drzewek posadzonych w ugorze do dzisiaj można oglądać w woj. zachodniopomorskim, toteż przepisy te nie zapobiegły w żaden sposób nadużyciom, a są dowodami „trwałości” wsparcia do upraw niezgodnych z dobrą praktyką rolniczą.

Uchwała została poddana pod głosowanie i przyjęto ją jednogłośnie.

9. **Uchwała nr 226** w sprawie zmian Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 w zakresie instrumentów finansowych.

Proponowane zmiany zaprezentował pan Ryszard Kogut, Zastępca Dyrektora Departamentu Pomocy Technicznej. Proponowana zmiana dotyczyła zwiększenia dopłaty do oprocentowania z 2% do 5% gwarantowanych kredytów obrotowych FGR w celu ograniczenia skutków pandemii COVID-19. Zmiana ta była podyktowana wzrostem oprocentowania kredytów, a tym samym kosztem ich obsługi

przez kredytobiorców. Zwiększenie dopłaty do oprocentowania ma umożliwić ww. kredytobiorcom dostęp do finansowania zwrotnego poprzez obniżenie kosztów obsługi kredytu.

Pytanie dotyczące liczby beneficjentów i zapotrzebowania na działania w zakresie instrumentów finansowych padło ze strony pana Romana Izdebskiego i pana Ryszarda Czaickiego.

Odpowiedzi udzielił pan Ryszard Kogut. Obecnie z programu korzysta około 5 tysięcy kredytobiorców. Liczba ta zwiększyła się wraz z wprowadzeniem rozwiązań wspierających rolników w związku z COVID-19. Odpowiadając na pytanie dotyczące zapotrzebowania na działania w zakresie instrumentów finansowych, Pan Kogut podkreślił, że wszelkie zmiany dotyczące budżetu są konsultowane z Bankiem Gospodarstwa Krajowego, który pozyskuje informacje, jakie są zapotrzebowania na rynku na finansowanie zwrotne przy wsparciu ze środków PROW 2014-2020.

Uchwałę poddano pod głosowanie i przy jednym głosie wstrzymującym się została przyjęta.

10. Uchwała nr 227 w sprawie zmian Planu finansowego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Pani Dyrektor Joanna Gierulska zaprezentowała propozycję relokacji środków.

Zwiększenie alokacji:

- w ramach działania M13 „Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami” o ok. 111,5 mln euro;
- w ramach działania M11 „Rolnictwo ekologiczne” o ok. 82 mln euro;
- w ramach poddziałania M08.1 „Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych” o ok. 5,5 mln euro;
- w ramach operacji typu M04.1 „Modernizacja gospodarstw rolnych” o ok. 80 mln euro;
- w ramach instrumentów finansowych PROW 2014-2020 o 39 mln euro.

Zmniejszenie alokacji:

- w ramach instrumentu wsparcia M04.3 „Zarządzanie zasobami wodnymi” o 50 mln euro;
- w ramach operacji typu M04.1 „Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000” o ok. 57 mln euro;
- w działaniu M01 „Transfer wiedzy i działalność informacyjna” oraz M02 „Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw” o ok. 42 mln euro;
- w ramach operacji typu M06.1 „Premie dla młodych rolników” (po uwzględnieniu naboru wniosków przeprowadzonego w 2022 r.) oszczędności na poziomie ok. 50 mln euro;

- w ramach poddziałania M08.5 „Inwestycje zwiększające odporność ekosystemów leśnych i ich wartość dla środowiska” o ok. 2 mln euro;
- w ramach działania M10 „Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne” o ok. 16 mln euro;
- w ramach działania M05 „Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzanie odpowiednich środków zapobiegawczych” o conajmniej 17 mln euro;
- W ramach działania M17 "Zarządzanie ryzykiem" o kwotę 79 mln euro.

W zakresie uwagi skierowanej przez KRIR i dotyczącej podniesienia kwoty w działaniu 6.2 pani J. Gierulska wyjaśniła, iż na tym etapie jej wprowadzenie nie jest zasadne.

Pierwszy głos w dyskusji zabrał pan Robert Nowak, który uzasadnił zgłoszoną uwagę.

Pan Marek Wigier, przedstawiciel Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej - Państwowego Instytutu Badawczego, potwierdził klarowność przedstawionych relokacji kwot.

Pan Roman Izdebski zwrócił się z apelem, by w przyszłości dostarczać członkom KM PROW skondensowaną informację o proponowanych zmianach w Planie Finansowym. Zmiany podawane w formie tabel na 38 stronach są bowiem uciążliwe do analizy.

Pani Dyrektor Gierulska zwróciła uwagę, że przedstawione tabele spełniają wymogi Komisji Europejskiej. Jednocześnie podkreśliła, iż członkowie Komitetu otrzymali uzasadnienia zaproponowanych uchwał, w których to w sposób skondensowany przedstawione są zmiany w planie finansowym.

Uchwałę poddano pod głosowanie i przy jednym głosie wstrzymującym się została ona przyjęta.

III. Przedstawienie informacji na temat stanu realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020.

Prezentację na temat stanu realizacji PROW 2014-2020 przedstawił pan Michał Kret, naczelnik Wydziału Finansów i Monitorowania WPR w Departamencie Wspólnej Polityki Rolnej. Pan M. Kret zaprezentował ogólne informacje dotyczące przeprowadzonej zmiany strategicznej PROW 2014-2020 oraz zaprezentował dane dotyczące aktualnych wydatków w ramach Programu, zwracając przy tym uwagę na zmianę poziomu wydatkowania w związku ze zmianą budżetu w okresie przejściowym PROW 2014-2020 oraz przedstawił poziom realizacji zasady n+3.

Po prezentacji przeprowadzono dyskusję.

IV. Wypowiedź przedstawiciela Komisji Europejskiej

Pani J. Gierulska przekazała głos Panu Mariuszowi Migasowi, przedstawicielowi Komisji Europejskiej, który zaprezentował nowy zespół, w którego skład wchodzi Pani Małgorzata Nikiel- Lambert i Pan Mariusz Lęgowski. Osoby te są zaangażowane w prace nad negocjacjami Planu Strategicznego dla WPR oraz koordynują wdrażanie PROW 2014-2020.

V. Przedstawienie informacji na temat stanu prac nad projektem Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.

Pani Dyrektor Joanna Gierulska przedstawiła informacje o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej. Pani J. Gierulska zaprezentowała ogólne informacje dotyczące celów, w ramach których prowadzone są negocjacje, podsumowanie konsultacji projektu PS dla WPR 2023-2027 oraz najczęściej zgłaszane postulaty, które znalazły już odzwierciedlenie w projekcie PS dla WPR. Przedstawiony został również harmonogram dalszych prac nad PS dla WPR 2023-2027.

Po prezentacji przeprowadzono dyskusję.

Pan Roman Izdebski odniósł się do projektu PS dla WPR i finansowania Planu Strategicznego zwracając uwagę na finansową dyskryminację Polski w podziale unijnego budżetu rolnego. Brak obiektywnych kryteriów w podziale tego budżetu (taki podział powinien wynikać z zapisów traktatowych) oznacza dla Polski stratę w latach 2021-2027 w wysokości ok. 24 mld euro, a w latach 2023-2027 ponad 10 mld euro.

Pan Krzysztof Kwatera poprosił o doprecyzowanie składu przyszłego Komitetu Monitorującego PS dla WPR i uczestnictwa w nim sektora gospodarczego, w tym rolników oraz stosowania Europejskiego Kodeksu ds. Partnerstwa przy ustalaniu przyszłego Komitetu. Odpowiedzi na obie wypowiedzi udzieliła pani Joanna Gierulska. Zauważyła, że Wieloletnie Ramy Finansowe zostały już wynegocjowane. W odniesieniu do pytania pana K. Kwatery, pani J. Gierulska zaznaczyła, że w ramach organizacji społecznych zostanie uwzględniony udział sektora gospodarczego. Pani J. Gierulska poinformowała również stosowanie Europejskiego Kodeksu ds. Partnerstwa przy ustalaniu przyszłego Komitetu.

Pan Ryszard Czaicki zapytał, w związku z wojną w Ukrainie, o możliwe zawieszenie niektórych działań związanych z Europejskim Zielonym Ładem, zwłaszcza wyłączenia z produkcji rolnej użytków rolnych. Odpowiedzi udzielili Pan Mariusz Migas, przedstawiciel Komisji Europejskiej i Pani Joanna Gierulska. Pani J. Gierulska zauważyła, że w kwestii wyłączenia z produkcji, Komisja Europejska ogłosiła derogacje, dzięki czemu określony próg wyłączenia nie jest wymagany. Pan M. Migas podkreślił wagę Europejskiego Zielonego Ładu jako swego rodzaju rozwiązań uniezależniających od Rosji. Pan Migas podjął również kwestię finansowania PS dla WPR i zwrócił uwagę na dotychczasowe benefity, jakie Polska otrzymała w ramach transferów z Unii Europejskiej. Sposób ten zakwestionował p. Roman Izdebski twierdząc, że bilans transferów między UE i Polską nie odzwierciedla rzeczywistych korzyści

i strat. Pan Izdebski podał dane, według których z każdego euro jakie otrzymywała Polska z UE aż 0,7-0,8 euro wracało do państw tzw. płatników netto.

VI. Sprawy różne

Głosu udzielono Panu Romanowi Izdebskiemu, który podjął kwestię polityki klimatycznej. Pan R. Izdebski zwrócił uwagę, na wątpliwość tezy unijnej polityki klimatycznej wskazującej na emisję CO₂ wywoływaną przez działalność człowieka jako główną przyczynę obserwowanych zmian klimatycznych. Założenie to bywa kwestionowane w recenzowanych pracach naukowych jako nieuzasadnione naukowo, a mające olbrzymie negatywne skutki gospodarcze, szczególnie dla Europy. Główne zarzuty specjalistów w przeciwieństwie do twierdzeń zawartych w unijnej polityce klimatycznej sprowadzają się do tego, że:

- dwutlenek węgla jest tylko jednym z 30 tzw. gazów szklarniowych, a jego wpływ na zmiany klimatyczne jest znikomy i sięga co najwyżej kilku procent
- ilość CO₂ wydzielanego do atmosfery ziemskiej ze źródeł naturalnych jest 20 razy większa od emisji pochodzenia antropogenicznego
- UE jest odpowiedzialna za emisję tego gazu zaledwie w 10%.

Pani J. Gierulska zwróciła uwagę, iż kwestie zmian klimatycznych nie są częścią tematu obrad Komitetu Monitorującego PROW 2014-2020. Pani M. Nowicka zwróciła się z prośbą o niepodejmowanie dyskusji w kwestii zmian klimatycznych na obradach dotyczących PROW 2014-2020.

Następnie pan Wojciech Styburski zadał trzy pytania odnoszące się do omawianych i przyjętych uchwał.

- Wsparcie w ramach uchwały 221 dla gmin w związku z budową zbiorników retencyjnych będzie dotyczyło małych inwestycji, których wprowadzenie będzie możliwe w trybie uproszczonym- pan W. Styburski prosił o doprecyzowanie terminu „małe” inwestycji oraz dookreślenie trybu uproszczonego;
- Drugie pytanie dotyczyło uchwały 218 i wsparcia w ramach obszaru f oraz dookreślenie, czy dany limit budżetu nie łączy się z limitami z pozostałych obszarów a-e w typie operacji „Modernizacja gospodarstw rolnych”;
- Trzecie pytanie dotyczyło możliwości przedłużenia terminów naboru na dopłaty bezpośrednie.

Odpowiedzi na drugie pytanie udzieliła pani J. Gierulska, która zapewniła, że limity związane z obszarem f nie łączą się z limitami z pozostałych obszarów w ramach typie operacji „Modernizacja gospodarstw rolnych”. Pani J. Gumula, w odpowiedzi na pierwsze pytanie, doprecyzowała, że w uchwale chodzi o zbiorniki retencyjne o powierzchni do 5 000 m² i głębokości do 3 m, na które nie jest wymagane pozwolenie budowlane ani pozwolenie wodno-prawne. Pan R. Czaicki poinformował, że

MRiRW zaproponowało wydłużenie terminu na składanie wniosków o dopłaty bezpośrednie - w projekcie dot. przedłużenia terminu naboru jest w opiniowaniu KRIR.

Na koniec pan R. Izdebski prosił o informacje na temat prowadzonych w Polsce badań dotyczących wykorzystania polskich zasobów naturalnych. W tej kwestii wypowiedziała się pani Ewa Malik- Kapler, Naczelnik w Wydziale Polityki Regionalnej Departamentu Strategii w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej. Pani Ewa Malik- Kapler potwierdziła, że w MFiPR prowadzone są prace nad Koncepcją Rozwoju Kraju, czyli wizyjnym dokumentem do 2050 roku. W ramach prac nad dokumentem prowadzony jest szereg badań, w których udział mogą brać również obywatele, a dokładne informacje znajdują się na stronie Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej.

Kończąc spotkanie, Pani Dyrektor Joanna Gierulska podziękowała wszystkim za udział w posiedzeniu, za dyskusję, pracę i zaangażowanie.